

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije od
1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 19. april 2013.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 19. aprila 2013.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO DALJNJEM PODNESKU ZAMJENIKA SEKRETARA U VEZI SA
MEDICINSKOM DOKUMENTACIJOM MILANA BABIĆA**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

Prijevod

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Daljnjem podnesku u vezi sa medicinskom dokumentacijom Milana Babića", koji je podnesen 28. marta 2013. (dalje u tekstu: Daljnji podnesak), i ovim izdaje odluku s tim u vezi.

I. Kontekst i argumenti

1. Dana 18. marta 2013. optuženi je podnio svoj "Zahtjev za objelodanjivanje dokumentacije koja se odnosi na Milana Babića" (dalje u tekstu: Zahtjev), kojim je zatražio, na osnovu pravila 54 Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) i u skladu sa pravilom 34(D)(ii) Pravilnika o pritvoru osoba koje čekaju na suđenje ili žalbeni postupak pred Međunarodnim sudom ili su iz nekog drugog razloga pritvorene po ovlaštenju ovog suda (dalje u tekstu: Pravilnik o pritvoru), da dobije pristup evidenciji o psihološkoj evaluaciji za Milana Babića.¹ Babić je sebi oduzeo život dok je bio u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: PJUN) za vrijeme svjedočenja u predmetu protiv *Milana Martića*, a dijelovi njegovog svjedočenja u tom predmetu, kao i u drugim predmetima pred Međunarodnim sudom, uvršteni su u spis u ovom predmetu na osnovu pravila 92*quater* Pravilnika.² Optuženi je u Zahtjevu tvrdio da su psihološke evaluacije za Babića relevantne i potrebne Vijeću radi ocjene Babićeve vjerodostojnosti, a u prilog tome naveo je da mu je Milan Martić, jedan od predstojećih svjedoka u njegovom suđenju, rekao da je Babiću bio dijagnosticiran poremećaj ličnosti koji bi mogao narušiti njegovu vjerodostojnost.³ Tužilaštvo i Sekretarijat usprotivili su se Zahtjevu.⁴

2. Dana 22. marta 2013., u svjetlu Martićevog predstojećeg svjedočenja, Vijeće je donijelo usmenu odluku (dalje u tekstu: Odluka) kojom odlučuje da je u interesu pravde i

¹ Zahtjev, par. 1.

² Zahtjev, par. 2.

³ Zahtjev, par. 1, 8.

⁴ V. Odgovor tužilaštva na Zahtjev za objelodanjivanje dokumentacije koja se odnosi na Milana Babića, 20. mart 2013; Podnesak zamjenika sekretara u vezi sa Zahtjevom optuženog za objelodanjivanje dokumentacije koja se odnosi na Milana Babića, 20. mart 2013.

Prijevod

valjanog vođenja suđenja da se Babićeva psihološka evaluacija objelodani najprije Vijeću radi pregleda *in camera* kako bi se moglo utvrditi da li sadrži bilo kakve informacije koje bi mogle biti relevantne za predmet optuženog.⁵ Objašnjavajući svoje razloge Vijeće je navelo sljedeće:

Donoseći ovu odluku, Vijeće je uzelo u obzir činjenicu da je Babićevo svjedočenje podneseno na osnovu pravila 92^{quater} i da je, prema tome, optuženi bio lišen mogućnosti da ga unakrsno ispita. Vijeće isto tako nisu ubijedili glavni argumenti u odgovorima tužilaštva i Sekretarijata koji su se svodili na to da time što se oslanjao na Martića optuženi nije učinio stvarni napor kako bi demonstrirao da su informacije o Babićevom zdravstvenom stanju relevantne i neophodne za njegov predmet. Imajući u vidu krajnje povjerljivu prirodu tražene medicinske dokumentacije, Vijeću nije jasno kako je optuženi mogao da dođe do detaljnijih informacija ili da učini više kako bi potkrijepio svoj zahtjev.⁶

Tako je Vijeće naložilo Sekretarijatu da mu dostavi "kopije svih izvještaja, odnosno informacija o psihološkom stanju Milana Babića dok je on bio u pritvorskoj jedinici".⁷ Ono je takođe odgodilo svoje odlučivanje po tom Zahtjevu sve dok ne pregleda medicinsku dokumentaciju koju traži optuženi.⁸

3. Zamjenik sekretara sada Vijeću skreće pažnju na "pitanje uticaja na provođenje ove Odluke" i predlaže "alternativno rješenje koje bi poslužilo svrsi – da se Vijeću dostave informacije neophodne za rješavanje Zahtjeva".⁹ Alternativno, ako Vijeće smatra da je Daljnji podnesak u stvari zahtjev za ponovno razmatranje Odluke, Sekretarijat tvrdi da bi ponovno razmatranje bilo opravdano kako bi se spriječila nepravda.¹⁰

4. Sekretarijat predlaže da, umjesto da se Vijeću dostavi medicinska dokumentacija, ono dobije pismeni izvještaj "nadležnog ljekara", koji bi sadržao informacije relevantne za razmatranje Zahtjeva.¹¹ Sekretarijat tvrdi da je to neophodno kako bi se zaštitila povjerljivost medicinskih podataka i odnos

⁵ Pretres, T. 35853-35855 (22. mart 2013).

⁶ Pretres, T. 35854 (22. mart 2013).

⁷ Pretres, T. 35854-35855 (22. mart 2013).

⁸ Pretres, T. 35855 (22. mart 2013).

⁹ Daljnji podnesak, par. 2.

¹⁰ Daljnji podnesak, par. 2.

¹¹ Daljnji podnesak, par. 8, 11.

pacijent-ljekar u PJUN-u, te izražava zabrinutost da bi usljed traženja od ljekara¹² da objelodani podatke o Babićevom zdravstvenom stanju, povjerenje pritvorenika u ljekara, kao i njihov odnos sa njim mogli biti narušeni. Osim toga, Odluka bi mogla da dovede do daljnjih zahtjeva drugih pritvorenika i njihovih pravnih zastupnika za pristup medicinskoj dokumentaciji.¹³

5. U prilog svom argumentu Sekretarijat citira član 8 Evropske konvencije o ljudskim pravima (dalje u tekstu: Konvencija) i relevantnu sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava (dalje u tekstu: ECHR) o povjerljivosti medicinske dokumentacije, napominjući da je primarni preventivni faktor za čuvanje povjerljivosti uslov da se prije objelodanjivanja pacijentove dokumentacije za to dobije njegovo/njeno odobrenje.¹⁴ Sekretarijat prihvata argument da prema sudskoj praksi ECHR-a uslov pacijentovog pristanka u stanovitim okolnostima može biti zanemaren, to jest kad nad njim prevagnu neki suštinskiji interesi¹⁵ i napominje da prag za to varira u različitim državnim i međunarodnim pravnim praksama, dok je u Nizozemskoj izuzetno striktan.¹⁶ Naposljetku, Sekretarijat se osvrće na pravilo 34(D)(ii) Pravilnika o pritvoru, koje dopušta izdavanje sudskog naloga za objelodanjivanje medicinske dokumentacije bez pristanka pritvorenika pod uslovom da se održe konsultacije s ljekarom u PJUN-u, kao i da se dokaže da se pristup medicinskoj dokumentaciji traži u interesu pravde i valjanog vođenja postupka.¹⁷

6. Sekretarijat nadalje tvrdi da ako se odobri pravno sredstvo koje se traži u Daljnjem podnesku, nadležni ljekar bi mogao da se prije svega izjasni o tome da li tražena dokumentacija uopšte postoji, a ako postoji, tada bi mogao da se osvrne na konkretna pitanja Vijeća koja se odnose na relevantnost tih izvještaja po vjerodostojnost Milana Babića.¹⁸ Prema riječima Sekretarijata, premda nadležni

¹² Prema Sekretarijatu, premda ljekar u PJUN-u pruža medicinsku njegu pritvorenicima i čuva medicinsku dokumentaciju pritvorenika, nadležni ljekar nudi samo usluge izvještavanja u vezi sa zdravstvenim stanjem. V. Daljnji podnesak, par. 8.

¹³ Daljnji podnesak, par. 5-6, 10.

¹⁴ Daljnji podnesak, par. 6.

¹⁵ Daljnji podnesak, par. 7, v. takođe fusnotu 6.

¹⁶ Daljnji podnesak, par. 7, fusnota 8.

¹⁷ Daljnji podnesak, par. 7.

¹⁸ Daljnji podnesak, par. 11.

ljekar takođe traži dopuštenje pritvorenika za objelodanjivanje medicinskih podataka, on je u određenim situacijama u mogućnosti da adekvatno odgovori na pitanja Vijeća ne objelodanjujući povjerljive informacije, i to tako što obično daje svoje mišljenje ne dijeleći informacije o zdravstvenom stanju pacijenta.¹⁹

7. Dana 2. aprila 2013. optuženi je podnio svoj "Odgovor na Daljnji podnesak sekretara u vezi sa medicinskom dokumentacijom Milana Babića" (dalje u tekstu: Odgovor), u kojem tvrdi da je "zahtjev sekretara za ponovno razmatranje neutemeljen" protivni se traženom pravnom sredstvu.²⁰ Optuženi povlači analogiju sa pravilom 54bis Pravilnika, prema kojoj čak i najosjetljiviji materijali, kao što su oni koji se tiču nacionalne bezbjednosti država, mogu biti razmatrani od strane Vijeća *in camera*, pa prema tome ne vidi razloga zašto "povjerljiva dokumentacija samog Sekretara Međunarodnog suda ne može na isti način biti dostupna".²¹ On nadalje tvrdi da strane imaju pravo na nezavisan pregled takvog materijala od strane Vijeća umjesto da se oslanjaju na ono što zainteresovane strane izjave u pogledu njegovog sadržaja.²² Optuženi takođe tvrdi da su medicinski materijali koje je tražio Zahtjevom bili dostupni sudiji Parkeru i njegovom osoblju kada su oni vršili istragu u vezi s Babićevim samoubistvom 2006. godine i napominje da Sekretarijat ne nudi nikakvo objašnjenje u vezi s razlogom zbog koga neki materijali ne mogu biti na raspolaganju drugim sudijama Međunarodnog suda.²³ Naposljetku, optuženi tvrdi da Pretresno vijeće, a ne neki ljekar u PJUN-u, može najprimjerenije ocijeniti relevantnost medicinske dokumentacije koja se traži u vezi sa Babićevom vjerodostojnošću.²⁴

II. Mjerodavno pravo

¹⁹ Primjeri gdje nadležni ljekar daje svoje mišljenje po takvim pitanjima uključuje mišljenje da pritvorenik nije u stanju da bude konkretnog dana transportovan do Suda, da se sudski raspored mora prilagoditi ili da modaliteti transportovanja pritvorenika van PJUN-a trebaju biti modifikovani. V. Daljnji podnesak, par. 9.

²⁰ Odgovor, par. 1-2, 8.

²¹ Odgovor, par. 3, citira se Pravilo 54bis Pravilnika.

²² Odgovor, par. 4.

²³ Odgovor, par. 5.

²⁴ Odgovor, par. 7.

8. Vijeće podsjeća na to da u Pravilniku ne postoji odredba u vezi sa zahtjevima za ponovno razmatranje. Takvi zahtjevi proizlaze iz sudske prakse Međunarodnog suda i prihvatljivi su samo u određenim okolnostima.²⁵ Žalbena vijeće je na sljedeći način formulisalo pravni standard ponovnog razmatranja odluke neke odluke: "vijeća imaju inherentno diskreciono ovlaštenje da preispituju ranije donijete interlokutorne odluke u izuzetnim slučajevima 'ako se pokaže očigledna greška u rezonovanju ili ako je to potrebno kako bi se spriječila nepravda'".²⁶ Prema tome, strana koja traži odobrenje ima obavezu da uvjeri Vijeće da postoji očigledna greška u rezonovanju, odnosno da konkretne okolnosti opravdavaju preispitivanje kako bi se osujetila nepravda.²⁷

9. Pravilo 34(C) Pravilnika o pritvoru nalaže da informacije koje se odnose na fizičko i duševno zdravlje pritvorenika Sekeretar mora držati u tajnosti. Pravilo 34(D) i (E) zatim nalažu kako slijedi:

- (D) Informacije sadržane u zdravstvenom kartonu pritvorenika mogu se pogledati ili objelodaniti:
 - (i) samo iz medicinskih razloga i uz odobrenje pritvorenika, ili
 - (ii) ako je to u interesu pravde i dobrog vođenja suđenja, po nalogu sudije ili vijeća Međunarodnog suda, nakon konsultacija s ljekarom.
- (E) Sudija ili vijeće koji izdaju nalog za objelodanjivanje podataka iz zdravstvenog kartona pritvorenika moraju poštovati povjerljivost tih podataka i obezbijediti zaštitu od njihovog daljnjeg objelodanjivanja.

²⁵ V. *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka u vezi sa zahtjevima strana u postupku za preispitivanje odluka Vijeća, 26. mart 2009. (dalje u tekstu: Odluka o preispitivanju u predmetu *Prlić*), str. 2.

²⁶ Odluka po zahtjevima optuženog za ponovno razmatranje odluka o formalnom primanju na znanje činjenica o kojima je već presuđeno, 14. juni 2010., par. 12, gdje se poziva na *Tužilac protiv Miloševića*, Odluka po zahtevu Srbije i Crne Gore za preispitivanje odluke Pretresnog veća od 6. decembra 2005., 6. april 2006., par. 25, fus-nota 40 (citira se *Tužilac protiv Kajelijelija*, predmet br. ICTR-98-44A-A, Presuda, 23. maj 2005., par. 203-204); vidi takođe *Tužilac protiv Nindabahazija*, predmet br. ICTR-01-71-A, Odluka po zahtjevu odbrane "*Requête de l'Appelant en Reconsidération de la Décision du 4 avril 2006 en Raison d'une Erreur Matérielle*", 14. juni 2006., par. 2.

²⁷ *Tužilac protiv Galića*, predmet br. IT-98-29, Odluka po zahtjevu odbrane za preispitivanje, 16. juli 2004., str. 2; vidi takođe *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Nikolićevom zahtjevu za preispitivanje i Nalog za izdavanje naloga *subpoena duces tecum*, 2. april 2009., str. 2, Odluka o preispitivanju u predmetu *Prlić*, str. 2-3.

III. Diskusija

10. Vijeće smatra da Daljnji podnesak predstavlja zahtjev za ponovno razmatranje Odluke, pa će je zato razmotriti u svjetlu argumenta Sekretarijata da Odluka treba biti ponovno razmotrena kako bi se izbjegla nepravdičnost.²⁸

11. Vijeće smatra da ponovno razmatranje Odluke u cilju sprečavanja nepravde nije neophodno, i to iz više razloga. Kao prvo, premda se Sekretarijat poziva na član 8 Konvencije i sa njim povezane ECHR jurisprudencije kako bi se ukazalo na važnost povjerljivost medicinskih dokumenata, on isto tako tvrdi da član 8 dopušta da se medicinska povjerljivost zanemari čak i bez odobrenja pacijenta, što podrazumijeva slučajeve kada je to potrebno radi “zaštite prava i slobode drugih”.²⁹ Štaviše, objelodanjivanje ličnih medicinskih podataka bez pristanka pritvorenika iz PJUN-a eksplicitno je pod određenim uslovima dovelo do uvođenja pravila 34(D)(ii) Pravilnika o pritvoru. To je naročito važno u predmetima poput ovog, kad je dotični pritvorenik PJUN-a preminuo i da stoga ne može dati svoj pristanak na korištenje traženih medicinskih podataka, kao i tamo gdje se traženi materijal odnosi na pravo optuženog da ispita svjedoke koji ga terete, što je ugrađeno u član 21(4)(e) Statuta Međunarodnog suda. Premda Vijeće prihvata tvrdnju Sekretarijata da je holandski zakon o povjerljivosti medicinske dokumentacije striktan,³⁰ Međunarodni sud ne djeluje prema holandskim zakonima, već u okviru vlastitog Pravilnika, uključujući i Pravilnik o pritvoru.³¹

12. Kao drugo, Vijeće napominje Sekretarijat tvrdi da će nadležni ljekar podnijeti svoje mišljenje o pitanjima relevantnim za Zahtjev ne objelodanjujući medicinske informacije koje on sadrži. Sekretarijat se zatim poziva na primjere predmeta u kojima je nadležni ljekar to u prošlosti već radio, što se uglavnom

²⁸ Daljnji podnesak, str. 3.

²⁹ Daljnji podnesak, par. 6, fusnota 6. Štaviše, u predmetu ECHR-a na koji se poziva Sekretarijat, odnosno u predmetu *Z. protiv Finske*, od 25. februara 1997. godine, Sud je smatrao da je prisilno svjedočenje više podnosiocvih ljekara na suđenju za ubojstvo s predumišljajem, kao i objelodanjivanje njegove medicinske dokumentacije tužilaštvu, kao i njihovo korištenje na suđenju, bilo u skladu sa članom 8 Konvencije.

³⁰ Daljnji podnesak, fusnota 8.

³¹ Vijeće napominje da Sekretarijat, premda konstatuje da je holandski zakon striktan po pitanju medicinske povjerljivosti, nije pokušao da postavi pitanje zašto će se njegova vlastita medicinska dokumentacija s tim u vezi podvrgnuti holandskom pravu.

odnosilo na sposobnost pritvorenika da nekog konkretnog dana budu prebačeni u sudnicu, kao i/ili na pitanja koja su se ticala rasporeda u sudnici.³² Međutim, ta pitanja ne mogu se porediti s ovim okolnostima, gdje se radi o procjeni relevantnosti medicinske dokumentacije po vjerodostojnost jednog od pokojnih svjedoka u ovom suđenju. Vijeće smatra da nije do nadležnog ljekara da vrši procjenu, nego do Vijeća.

13. Kao treće, premda Tužilaštvo tvrdi da nadležni medicinski službenik u svojstvu izvještaca i dalje treba da dobije pristanak pritvorenika,³³ ono ignoriše činjenicu da je pritvorenik koji je ovdje u pitanju pokojni i da ne može dati takav pristanak ni pod kakvim okolnostima. Drugim riječima, usredsređivanje Daljnjeg podneska na potrebu da se generalno zaštiti povjerljivost medicinske dokumentacije umjesto na okolnosti ovog predmeta implicira da, u slučajevima kad se traži medicinska dokumentacija o preminulim pritvorenicima, ni podnosilac ni Vijeće ne bi trebali imati niti će ikad dobiti pristup toj dokumentaciji. Umjesto toga, nadležni ljekar će uvijek biti neophodni kanal jer pristanak za objelodanjivanje, naravno, neće doći sam po sebi. Međutim, ovo je u suprotnosti sa članom 8 Konvencije i pravilom 34(D)(ii) Pravilnika o pritvoru, jer oboje u određenim okolnostima dozvoljavaju objelodanjivanje medicinskih podataka bez pristanka pacijenta. Osim toga, Vijeće napominje da je pristup tim konkretnim dokumentima već dobilo više pojedinaca poslije Babićeve smrti, prema tome bez njegovog pristanka. Vijeće ovdje upućuje na izvještaj sudije Parkera Predsjedniku koji je uslijedio poslije njegove istrage o smrti Milana Babića, koji je javno zaveden u spis 8. juna 2006. (dalje u tekstu: Izvještaj). Kao što ispravno tvrdi optuženi, iz Izvještaja je jasno da su tokom istrage sudija Parker i njegovo osoblje imali pristup cjelokupnoj Babićevoj medicinskoj dokumentaciji, čiji se neki dijelovi doslovno citiraju.³⁴ Sekretarijat u Daljnjem podnesku ne pominje Izvještaj i ne govori o proceduri koju je slijedio nakon što je Ta dokumentacija objelodanjena sudiji Parkeru. Umjesto toga, sekretar tvrdi da bi

³² Daljnji podnesak, par. 9.

³³ Daljnji podnesak, par. 9.

³⁴ Izvještaj, str. 1, 7-8, 13.

izvještaj nadležnog ljekara trebao prvo da obradi pitanje da li takva medicinska dokumentacija uopšte postoji.³⁵

14. Kao četvrto, Vijeće smatra da učinak ove Odluke nije takav da će narušiti odnos pritvorenika sa ljekarima PJUN-a ili njihovo povjerenje u taj odnos. U najmanju ruku, nalog Vijeća da se medicinska dokumentacija pregleda *in camera* prije nego što se odluči da li je treba objelodaniti optuženom pokazuje da ono ne samo da je vodilo računa o povjerljivosti i osjetljivosti informacija koje su u pitanju, već isto tako ukazuje na činjenicu da pravo optuženog na pravično suđenje može prevagnuti nad potrebom da se dobije pristanak za objelodanjivanje medicinskih podataka ako to nalažu interesi pravde. Osim toga, mogućnost da bi drugi pritvorenici mogli u budućnosti istaći slične zahtjeve za pristup povjerljivoj medicinskoj dokumentaciji ne može opravdati Vijeće u zanemarivanju prava optuženog na pravično suđenje u ovom predmetu.

15. Prema tome, iz svih gore navedenih razloga, Vijeće se nije uvjerilo da njegova Odluka da *in camera* preispita medicinsku dokumentaciju Milana Babića vodi do nepravdičnosti i da je stoga treba ponovno razmotriti. Naprotiv, Odluka je uspostavila ravnotežu između čuvanja prava optuženog na pravično suđenje, što garantuje član 21 Statuta, i očuvanja povjerljivog statusa Babićeve medicinske dokumentacije, kako nalaže pravilo 34(E) Pravilnika o pritvoru.

³⁵ Daljnji podnesak, par. 11. V. takođe izvještaj, str. 7-8, koji ukazuje na to da je psihološka evaluacija Milana Babića u više navrata vršena u PJUN-u.

*Prijevod***IV. Dispozitiv**

16. Iz svih gore navedenih razloga Pretresno vijeće na osnovu pravila 54 Pravilnika ovim **ODBIJA** zahtjev za ponovno razmatranje sadržan u Daljnjem podnesku i upućuje Sekretarijat da se povinuje Odluci od 26. aprila 2013.³⁶

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan engleski tekst.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 19. februara 2013. godine,
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

³⁶ Vijeće napominje da je svjedočenje Milana Martića zakazano u ovom predmetu za početak maja 2013. godine, što ostavlja kratak rok za objelodanjivanje. Kada Vijeće jednom dobije dotični materijal, ono će rješavati po Zahtjevu.